

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Dnr KSF 2022/395

§ 196 Motion: Lagtrots och ofog, att neka kontanter inom kommunens verksamheter- Rashida Nord Atac (-)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

Motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Rashida Nord Atac (-) föreslår i en motion att kontantbetalning ska erbjudas inom kommunens samtliga verksamheter.

Ärendet har beretts av ekonomienheten samt nämnden för kultur, arbete och folkhälsa.

Erfarenheter av kontantfritt idag

Höors kommun erbjuder medborgarna möjlighet att betala med swish och bankkort. Kontantbetalning förekommer där det främst rör sig om mindre belopp, bland annat för fika på Kungshällans särskilda boende och för bibliotekets påminnelseavgifter.

Höors bad och sportcentrum blev kontantfritt efter sommaren 2021. Information gavs redan i juni månad vid entrén till badet, samt via kommunens hemsida och på sociala medier. Höors Bad och Sportcentrums har en egen sida på kommunens hemsida där det finns information om att verksamheten är kontantfri och att det går bra att betala med kort och swish.

Övergången till kontantfritt på badet hade sin bakgrund i att säkerställa Höors kommun hantering av betalningsmedel/flöden.

Badets besökare har visat förståelse och det har varit få klagomål på att möjligheten att betala kontant upphört.

Lagrum

Enligt riksbankslagen 5 kap 1 § gäller att sedlar och mynt, som ges ut av Riksbanken är lagliga betalningsmedel. Lagen är dispositiv, vilket innebär att det går att avtala bort rätten att betala med kontanter.

I offentligrättsliga förhållanden, som rör förhållanden mellan kommunen och den enskilde är rätten att avtala bort kontanter som betalningsmedel begränsad.

För tjänster som bedöms vara av civilrättslig karaktär kan kommunen fritt avtala om betalningssätt. Detta gäller till exempel museum, parkeringsavgifter.

Rättspraxis

Enligt förvaltningsrättens dom (Mål 5738-20, 2021-05-17) avslås överklagande av Kultur-

KOMMUNFULLMÄKTIGE

och fritidsnämnden i Karlstads kommuns beslut att införa en kontantfri hantering av betalningar för Sundstabadet från och med årsskiftet 2020/2021. Avslaget motiveras med att; Mot bakgrund av att det saknas lagstadgade krav på kommunerna att anordna badhus, så utgör uttag av avgifter vid badhuset mer en frivillig civilrättslig avtalsrelation beträffande köp av en tjänst mellan kommunen och badhusets besökare.

Enligt rättspraxis (HFD 2015 ref 49) avslogs ett överklagande av ett landstingsbeslut som innebar att patientavgifter kunde betalas med kontanter enbart på två av landstingets vårdinrättningar ansågs strida mot lag. Avslaget motiverades med att landstinget bedriver offentligrättslig verksamhet.

Sammanfattning

Civilrättsligt kan idag kontantbetalning avtalas bort mellan privatpersoner och privata företag. I offentligrättsliga relation kan rätten att betala kontant inte förhandlas bort, här finns domstolspraxis.

Offentliga aktörer har även relationer med medborgare med flera som inte omfattas av offentligrättsliga principer. Exempelvis kan en kommun välja att inte ha kontant betalning vid upplåtelse av parkering.

Kommunen har ingen central policy eller riktlinje för kontanthantering. Respektive verksamhet väljer betalform och i nuläget är Höors Bad och Sportcentrum kontantfritt. Idag fungerar betalning med swish och kort mycket bra och det är betydligt vanligare än kontanter och föredras ofta av kunderna. Det är dock viktigt med information till besökarna om en verksamhet är kontantfri.

Enligt 2 kap. 1 § kommunallagen framgår att kommuner och regioner själva får ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller regionens område eller dess medlemmar. Det innebär att kommunen har möjlighet men inte skyldighet att tillhandahålla simhallar till sina medlemmar.

Med hänsyn till ovanstående kan införandet av kontantfri betalning på badet inte anses strida mot lagen.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelsekontanter.docx.pdf, *ekonomienheten*
2. Tjänsteskrivelse.docx, *Sektorn för kultur, arbete och folkhälsa*
3. Nämnden för kultur, arbete och fritid 2022-10-04 (2022-10-04 NKAF §50)
4. Förvaltningsrättens dom, mål 5738-20, 2021-05-17.pdf
5. HFD 2015, ref 49.pdf
6. Motion Lagtrots och ofog Rashida Nord Atac.pdf
7. Kommunstyrelsen 2022-11-22 (2022-11-22 KS §229).pdf